

KFIR

Klagenemnda for industrielle rettigheter

AVGJØRELSE

Sak: 16/00100
Dato: 27. mars 2017

Klager: Humana AS
Representert ved: Zacco Norway AS

Innklagede: Humana Sandvika AS
Representert ved: Advokatfirmaet Wiersholm AS

Klagenemnda for industrielle rettigheter sammensatt av følgende utvalg:

Lill Anita Grimstad, Amund Grimstad og Kari Anne Lang Ree

har kommet fram til følgende

AVGJØRELSE

1 Kort fremstilling av saken:

- 2 Saken gjelder klage på Patentstyrets avgjørelse av 8. mars 2016 vedrørende administrativ overprøving av foretaksnavnet HUMANA AS, organisasjonsnummer 997915038.
- 3 Patentstyret anså registrering av foretaksnavnet HUMANA AS for å være i strid med foretaksnavneloven § 2-6 nr. 4, og kravet om administrativ overprøving ble således tatt til følge.
- 4 Klage innkom 9. mai 2016 og baserer seg på at HUMANA AS ikke er i strid med foretaksnavneloven § 2-6 nr. 4 da foretaksnavnet hverken er forvekselbart med innklagedes foretaksnavn HUMANA SANDVIKA AS eller innklagedes etablerte varemerkerettigheter.
- 5 Patentstyret har den 2. juni 2016 vurdert klagen, men ikke funnet det klart at den ville føre frem. Den ble dermed oversendt Klagenemnda for videre behandling, jf. foretaksnavneloven § 3-7, 4. ledd.

6 Grunnene for Patentstyrets vedtak er oppsummert som følger:

- Registreringen av foretaksnavnet HUMANA AS er i strid med foretaksnavneloven § 2-6 nr. 4.
- Kravstillerens foretaksnavn HUMANA SANDVIKA AS, ble registrert i Foretaksregisteret den 19. februar 1995. Foretaksnavnet har således bedre prioritet enn foretaksnavnet HUMANA AS.
- Kravstillers varemerkeregistrering nr. 130236 for ordmerket HUMANA gir kravstiller et tilstrekkelig hjemmelsgrunnlag for å avgjøre saken. Spørsmålet er om foretaksregistreringen av HUMANA AS er i strid med denne varemerkeregistreringen.
- Patentstyret har kommet til at kjennetegnselementet HUMANA oppfyller varemerkelovens krav om særpreg. HUMANA er et spansk ord som blant annet kan oversettes til "menneskelig" og "menneske". I betydningen "menneske", kan ordmerket henspille på, men ikke direkte beskrive, målgruppen for tjenester som "medisinske tjenester" og "psykologtjenester" i klasse 44. Kravstillerens varemerke har etter dette krav på vern mot forvekselbare foretaksnavn etter foretaksnavneloven.
- Varemerket er blant annet registrert for "Medisinske tjenester, herunder helsetjenester, legebehandling, bedriftshelsetjenester, legevaktjenester, legevaktjenester for barn, fysioterapitjenester, kiropraktor, hospitaler, klinikker, sykehus, sykepleietjenester og konsultasjon i farmasøytiske spørsmål: psykologtjenester, hygienisk behandling og skjønnhetspleie for mennesker" i klasse 44. Registreringshaver har opplyst at foretaket fremover skal tilby tjenester innenfor institusjoner som barnehjem, dagsentertjenester for barn og ungdom, handikappede og eldre, organisere avlastningshjem, samt tilby brukerstyrt

personlig assistanse til vanskeligstilte i samfunnet. På hjemmesiden til registreringshavers morselskap, Humana AB, fremgår det at Humana i Norge tilbyr psykososial og psykiatrisk pleie/omsorg/tilsyn (sv."vård") og behandling til barn, unge og voksne.

- Patentstyret legger til grunn at registreringshavers faktiske virksomhet er knyttet til institusjoner innen blant annet barne- og ungdomsvern som tilbyr psykososial og psykiatrisk pleie og behandling av barn og ungdom. Kravstiller har blant annet vern for "medisinske tjenester" og "psykologtjenester" i klasse 44. Dette er vide angivelser som blant annet vil omfatte psykososial og psykiatrisk pleie og behandling av barn og ungdom. Kjennetegnene gjelder de samme tjenester, og vilkåret om bransjelikhet er således oppfylt.
- Kjennetegnenes distinktive ordelement, HUMANA, er identisk. Vilkåret om kjennetegnslighet er dermed oppfylt.
- Gjennomsnittsfbrukeren for de aktuelle tjenester kravstiller og registreringshaver tilbyr, utgjør både profesjonelle aktører i sosial- og helseindustrien og alminnelige sluttbrukere, herunder pasienter. Når omsetningskretsen består av både alminnelige sluttbrukere og profesjonelle, er det gruppen med lavest oppmerksomhetsnivå som må tas i betraktning. Oppmerksomhetsnivået til gjennomsnittsfbrukeren kan være noe høyere ved egen helse, men dette vil ikke få avgjørende betydning for saken.
- Patentstyret kan ikke se at en lokal bruk av kravstillers virksomhet får betydning for den foreliggende vurderingen.
- Registreringshaverens foretaksnavn HUMANA AS er egnet til å forveksles med kravstillerens varemerkeregistrering, HUMANA. Det er i denne vurderingen særlig lagt vekt på at det foreligger identitet mellom det særpregede og bærende elementet HUMANA, og at det foreligger bransjelikhet.
- Foretaksnavnet HUMANA AS blir etter dette å oppheve.

7 Klager har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Klager er enig i at det foreligger kjennetegnslighet mellom kjennetegnene, men klager bestrider at vilkåret om bransjelikhet er oppfylt. Foretaksnavneloven § 2-6 nr. 4 vil dermed ikke komme til anvendelse.
- Kjennetegns-elementet HUMANA er svakt særpreget for hhv. medisinske tjenester eller sosial omsorg som omhandler mennesker. Dette må få betydning i vurderingen av bransjelikhet.
- HUMANA AS' virksomhet er å drive barnehjem, dagsentertjenester for barn og ungdom, handikappede og eldre, organisere avlastningshjem, samt tilby brukerstyrt personlig assistanse til vanskeligstilte i samfunnet. Dette er samme slags tjenester som klager allerede har fått varemerkebeskyttelse for gjennom registrering av, det kombinerte merket HUMANA, reg. nr. 286277. Merket er registrert i klasse 43 for "Barnehjem; tilveiebringelse av dagsentertjenester for barn og ungdom, handikappede og eldre; eldreboliger."

- Patentstyret har basert sin avgjørelse på egne undersøkelser vedrørende klagers morselskap Humana AB, og feilaktig lagt til grunn at klagers faktiske virksomhet i Sverige er lik den virksomhet som pågår i Norge. Humana AB har i Sverige en noe utvidet virksomhet i forhold til Humana ABs normale kjernevirksomhet. Virksomheten i Norge tilbyr følgende tjenester:
  - Personlig assistanse og oppfølging for personer med funksjonsvansker.
  - Drift av servicebosteder og gruppebosteder for funksjonshemmede som har behov for oppfølging for å kunne bo selvstendig.
  - Spesialtilpasset eldreomsorg og eldreboliger.
  - Individ- og familieomsorg med behandling av, og hjelp til, alle aldersgrupper med psykososiale utfordringer.
- Uttrykkene "psykososial", "psykiatri" og "psykologi" har ulike definisjoner og ulik betydning. Klager er enig i at Humana Sandvika AS har et vern som omfatter "psykiatri", men er uenig i at vernet omfatter "psykososial behandling av barn og ungdom". Det er ikke det samme som psykiatri eller psykologi. Humana AS tilbyr uansett ikke disse tjenestene.
- Humana AS' faktiske virksomhet i Norge er ikke medisinske tjenester, men omfatter mennesker med funksjonsutfordringer i tillegg til tjenester rettet mot familier og barn og unge med atferdsproblemer. Til grunn for klagebehandlingen må den faktiske virksomhetsangivelse legges til grunn. Avgjørelsen kan ikke bygge på feilaktige opplysninger slik Patentstyret har gjort.
- Tjenestene henvender seg til forskjellige omsetningskretser. Humana AS tjenestetilbud retter seg mot kommuner, samt barne-, familie- og ungdomsdirektoratet. Tjenestene tilbys således ikke direkte til den gruppen som tjenestene hjelper, men til en profesjonell omsetningskrets med høy oppmerksomhet. Dette skiller seg fra tjenestene legesenteret Humana Sandvika AS tilbyr til alminnelige forbrukere med et høyt oppmerksomhetsnivå. Vilkårene for å konstatere et minimum av bransje er ikke oppfylt.
- Patentstyrets avgjørelse må etter dette oppheves og foretaksnavnet HUMANA AS opprettholdes uhindret av foretaksnavneloven § 2-6.

8 Innklagede har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Klagers foretaksnavn er egnet til å forveksles med Humana Sandvika AS' registrerte varemerker. I tillegg er Humana Sandvika AS registrert som foretak med næringskode 86.211 Allmenn legetjeneste, og benyttes for samme varer og tjenester som varemerkene er registrert for. Patentstyrets avgjørelse er korrekt og må opprettholdes.
- Det foreligger en åpenbar kjennetegnslighet. Klagers foretaksnavn HUMANA er identisk med Humana Sandvikas kjennetegn HUMANA, samt at det er svært likt både figurmerket og foretaksnavnet HUMANA SANDVIKA AS. Klager synes heller ikke å bestride dette.

- Når det gjelder bransjelikhet, foreligger det slik grad av bransjelikhet at det oppstår fare for forveksling.
- Det er ingen grunn til å skille mellom den relevante omsetningsgruppen for tjenester som tilbys av Humana AS og de tjenester som tilbys av Humana Sandvika AS. Begge virksomheters omsetningskrets finnes dels i forbruker/privatmarkedet og dels mot et profesjonelt marked. Det er ingen grunn til å anta at brukerne eller innkjøperne av de aktuelle varene eller tjenestene har et spesielt høyt oppmerksomhetsnivå for å skille mellom tjenestene.
- Humana AS sin virksomhet er nært beslektet med tjenestene omfattet av varemerkene. Selv om tjenestene ikke er identiske, vil det likevel være nærliggende for både forbruker og profesjonell aktør at en aktør som tilbyr «individ- og familieomsorg med behandling av, og hjelp til, alle aldersgrupper med psykososiale utfordringer» også vil kunne tilby helsetjenester, kiropraktor- og psykologtjenester. Vare- og tjenestene fremstår derfor som klart likartede ved at Humana AS tilbyr omsorgstjenester, mens Humana Sandvika AS tilbyr helse- og omsorgstjenester.
- Humana Sandvika AS har erfart flere tilfeller av faktisk forveksling mellom virksomhetene ved at post som skal til Humana AS blir feilsendt til Humana Sandvika AS. Dette underbygger at gjennomsnittsforbrukeren har vanskelig for å skille virksomhetene fra hverandre.
- I sakskostnader kreves nødvendige utgifter til advokat for å skrive dette tilsvaret. Det er medgått 7 timer som utgjør kr. 22 400 i advokatkostnader.

9 Klagenemnda skal uttale:

10 Klagenemnda er kommet til samme resultat som Patentstyret.

- 11 Etter foretaksnavneloven § 2-6 nr. 4 må et foretaksnavn ikke være egnet til å forveksles med et varekjenne-tegn som etter varemerkeloven har vern med eldre rett, eller med foretaksnavn som har vern etter foretaksnavneloven.
- 12 Klagenemnda skal ta stilling til om foretaksnavnet HUMANA AS er egnet til å forveksles med innklagedes eldre rettigheter. Det er ikke omtvistet i saken at innklagede har en klar kjennetegn-srettslig prioritet foran klager.
- 13 Klagenemnda ser ingen grunn til at det i saken er behov for å vurdere forholdet til varemerket HUMANA særskilt, idet dette ordmerket ikke gir noen selvstendige rettigheter ut over foretaksnavnet med det identiske elementet HUMANA. Kjennetegnene som skal vurderes med tanke på forvekselbarhet er dermed foretaksnavnene HUMANA AS mot HUMANA SANDVIKA AS.
- 14 Hvorvidt det foreligger fare for forveksling må avgjøres ut fra en helhetsvurdering hvor både bransjelikhet og kjennetegnslighet blir vektlagt.

- 15 Når det gjelder kjennetegnslikheten kan Klagenemnda kort konstatere at det foreligger et identisk element i begge merkene, HUMANA. Klager bestrider heller ikke dette, men viser til at merket har lav grad av særpreg. Klagenemnda viser til at det ifølge foretaksnavneloven § 3-2 første ledd bare er kjennetegn som oppfyller varemerkeloven § 14 sitt krav til særpreg som skal ha vern mot lignende foretaksnavn eller varekjennetegn. Etter Klagenemndas oppfatning vil kjennetegnet oppfattes som suggestivt ved at det leder tankene mot at tjenestene retter seg mot mennesker (henspiller på ordet "human") eller at behandlingen foregår på en menneskelig måte. Klagenemnda er av den oppfatning at HUMANA har en relativt lav grad av iboende særpreg for de aktuelle tjenestene, men kjennetegnet har beskyttelse mot identiske og lignende kjennetegn. Foretaksnavnelovens vilkår om at må det foreligge kjennetegnslikhet er dermed oppfylt, jf. foretaksnavneloven § 3-2 andre ledd.
- 16 Når det gjelder bransjelikhet, er vurderingstemaet om foretaksnavnet brukes for virksomhet av samme eller "lignende slag", jf. foretaksnavneloven § 3-3 første ledd.
- 17 En rekke momenter vil være av betydning for å avgjøre dette, jf. Ot.prp. nr. 43 (2002- 2003) side 18. Blant annet må man se på "om de produkter som tilbys har en felles anvendelse og henvender seg til samme omsetningskrets". Videre må vurderingen bygge på "foretakets reelle virksomhet i dag". Departementet uttaler også: "Etter praksis er det at foretakene driver innenfor samme virksomhetsområde ikke nok å si at bransjelikhet foreligger. Det at to foretak tilbyr konsulenttjenester er ikke nok. Man må se på hvilken type konsulenttjenester foretakene faktisk tilbyr før bransjelikhet kan konstateres. Hvem foretakene retter seg mot kan videre være et viktig argument. Ved tvil vil bransjelikhet lettere bli konstatert dersom foretakene retter seg mot de samme kundene."
- 18 Uttalelser i forarbeidene til § 3-2 i den tidligere firmaloven av 1985 er også av interesse. Den daværende retten til firma ga, på samme måte som foretaksnavneloven, vern mot uhjemlet bruk av forvekselbart firma for foretak "som driver virksomhet av samme eller lignende slag (bransjelikhet)". I Ot.prp. nr. 50 (1984-1985) side 97 heter det om dette: "Ved avgjørelsen av hva som skal betraktes som virksomhet av "lignende slag" vil en rekke momenter kunne få betydning. Bl.a. må det tas hensyn til om f.eks. de produkter som foretakene fremstiller har en felles anvendelse, eller på annen måte er knyttet til hverandre. Videre kan det være av betydning om produktet har et felles råvareutspring eller om disse forhandles gjennom samme kanaler. Det samme vil gjelde for tjenesteytelser hvor særlig nærheten i bruksområdene kan være av betydning. Vernet er ikke begrenset til samme nivå i omsetningskjeden. Det vil kunne konstateres likhet i virksomhetsområde i tilfelle hvor det ene foretak driver engrosvirksomhet, mens det andre er detaljhandel."
- 19 Ifølge EU-domstolens dom 29. september 1998 i sak C-39/97 Canon bygger varemerkedirektivet på en tilsvarende norm. I avsnitt 23 heter det: "Med henblik på vurderingen af ligheden mellem de pågældende varer eller tjenesteydelser skal der, ... tages hensyn til alle de relevante faktorer, der kendetegner forbindelsen mellem varerne eller tjenesteydelserne. Disse faktorer omfatter navnlig deres art, deres anvendelsesformål og benyttelsen af dem, samt om de er i et konkurrenceforhold eller supplerer hinanden."

- 20 Gjennomgangen av kildene ovenfor viser at bransjelikhet vil kunne foreligge dersom tjenestene alternativt er av samme art, har felles formål, anvendelse, distribusjonskanaler eller omsetningskrets, eller supplerer eller står i et konkurranseforhold til hverandre.
- 21 I HR-2016-1993 A Pangea har Høyesterett uttrykkelig vist til at bransjelikhet i lovens forstand ikke følger alene av at selskapene opererer på samme virksomhetsområde. For å avgjøre bransjelikhet må man se på hvilke typer tjenester foretakene faktisk tilbyr.
- 22 Klagenemnda viser til at tjenestene som tilbys av begge foretakene relaterer seg virksomhetsområdet helse, pleie og omsorg. Imidlertid er det ikke tilstrekkelig i seg selv at begge foretakene tilbyr tjenester innen samme virksomhetsområder for å konstatere at det foreligger bransjelikhet. Høyesterett uttaler i HR-206-1993-A avsnitt 62 flg, at det er nødvendig at virksomhetene blir sammenlignet på et relevant abstraksjonsnivå.
- 23 Når det gjelder klagers virksomhet, opplyses det i klagen at den ikke omfatter medisinske tjenester, men består av hjelp til mennesker med funksjonsutfordringer, så som handikappede og eldre, samt tjenester for familier og barn og unge med atferdsproblemer. I klagen er det spesielt listet opp personlig assistanse og oppfølging for personer med funksjonsvansker, drift av servicebosteder og gruppebosteder for funksjonshemmede som har behov for oppfølging for å kunne bo selvstendig, spesialtilpasset eldreomsorg og eldreboliger og individ- og familieomsorg med behandling av, og hjelp til, alle aldersgrupper med psykososiale utfordringer. På klagers hjemmeside fremgår det videre at de blant annet leverer tjenester innen "Helse- og omsorgstjenester (HOT)". Det fremgår at klager tilbyr behandlingstilbud for brukere med psykososiale utfordringer. Klagenemnda forstår det dithen at behandlingen blant annet består av ulike former for terapi som vil kunne utføres av en psykolog eller annen fagperson.
- 24 Innklagede tilbyr et bredt spekter av helsetjenester, deriblant legetjenester, fysioterapi-behandling, naprapattjenester, tjenester innen ernæring og psykologtjenester.
- 25 Klagenemnda er av den oppfatning at tjenestenes art, formål og anvendelse er likeartede. Klagers behandlingstilbud, som består av ulike former for terapi for mennesker, anses som likeartet med innklagedes tjenester som omfatter medisinske tjenester og psykologtjenester. Slike tjenester supplerer hverandre og det er også et visst konkurranseforhold mellom tjenestene, særlig for den alminnelige forbruker.
- 26 Det er Klagenemndas oppfatning at det er en naturlig nærhet mellom tjenestene som gjør at omsetningskretsen vil kunne tro at de stammer fra den samme kommersielle tilbyder.
- 27 Klagers anførsel om at foretakene har ulike omsetningskretser og derfor ikke vil forveksles, kan ikke føre frem. Klager anfører at deres tjenester henvender seg til kommuner og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BUFDIR), mens omsetningskretsen til Humana Sandvika AS er den alminnelige forbruker. For det første tilbyr Humana Sandvika AS tjenester også til profesjonelle aktører gjennom bedriftshelsetjenester. For det andre kan ikke Humana AS sin omsetningskrets begrenses til profesjonelle aktører som kommuner og BUFDIR, ettersom

tjenestene tilbys til enkeltindivider som derved er brukere. Det er således uten relevans for vurderingen at det er kommunene og BUFDIR som bestiller og betaler for tjenestene.

28 Klagenemnda finner at det foreligger bransjelikhet, og begge vilkårene for å konstatere forvekselbarhet er oppfylt. Etter en helhetsvurdering finner Klagenemnda at foretaksnavnet Humana AS er egnet til å forveksles med innklagedes foretaksnavn Humana Sandvika AS med bedre prioritet, og dermed i strid med foretaksnavneloven § 2-6 nr. 4.

29 Patentstyrets resultat blir derfor å stadfeste, og foretaksnavnet skal slettes eller endres.

30 Innklagede har fått medhold i saken fullt ut og sakskostnader kan tilkjennes etter patentstyrelova § 9. Klagenemnda finner at beløpet på kr 22 400,- må anses å være nødvendige kostnader forbundet med saken.

Det avsies slik

Slutning

- 1 Klagen forkastes.
- 2 Registreringen av foretaksnavnet HUMANA AS, organisasjonsnummer 997 915 038, slettes.
- 3 I sakskostnader betaler Humana AS kr 22 400,- til Humana Sandvika AS innen to uker fra avgjørelsens meddelelse.

Lill Anita Grimstad
(sign.)

Amund Grimstad
(sign.)

Kari Anne Lang Ree
(sign.)